

ಶಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ಕುರಿತ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನುಡಿಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯ

ಬಂಗಾಳಿ ಮೂಲ: ಸ್ವಾಮಿ ವಿಶ್ವರೂಪಾನಂದ

ಅನುವಾದ: ಕುಮಾರಿ ಪಿ.ಉಷಾ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ಸಪ್ತರ್ಷಿ ಮಂಡಲದಿಂದ ಈ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕರೆತಂದ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿ ಬಲ್ಲರು. ಆದರೆ ಈ ಕುರಿತು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕವಾದ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಬಂಗಾಳಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ 'ಉದ್ವೋಧನ'ದ ೧೮೬೩ರ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಲೇಖನದ ಕನ್ನಡಾನುವಾದವಿದು. ಲೇಖಕರು ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಮಹಾಸಂಘದ ಹಿರಿಯ ಸಂನ್ಯಾಸಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿದ್ದವರು. ಅನುವಾದಕರು ಪ್ರಸ್ತುತ ವಾರಣಾಸಿ ಸೇವಾಶ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳು ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ.

ಯುಗಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವುದೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯನ ತೇಜಸ್ಸನ್ನು ಹಣತೆ ಹಚ್ಚಿ ತಿಳಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವಂತೆ. ದೀನ ಅರ್ಚಕನು ಸರ್ವಪ್ರಕಾಶಕ ಸೂರ್ಯದೇವನ 'ದೀಪೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್' ಎಂಬ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸುತ್ತ, ದೀಪವನ್ನು ಬೆಳಗಿ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತಾನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನುಡಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಾ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿವೆ.

೧) ಕೆಲವರು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ನರಋಷಿಯ ಅವತಾರ ಎಂದರೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು, ಅವರು ನಾರಾಯಣ ಋಷಿಯ ಅವತಾರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೨) ಇನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಅವರು ಸಪ್ತರ್ಷಿ ಮಂಡಲದ ಏಳು ಋಷಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರು — ಗೌತಮ, ಭಾರದ್ವಾಜ, ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ, ಜಮದಗ್ನಿ, ವಸಿಷ್ಠ, ಕಶ್ಯಪ ಹಾಗೂ ಅತ್ರಿ (*ಬೃಹದಾ ರಣ್ಯ ಕೋಪನಿಷತ್, ೨.೨.೪*) — ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಏನೇ ಇರಲಿ, ನರ ಅಥವಾ ನಾರಾಯಣ ಋಷಿಯ ಹೆಸರು ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳ ನಡುವೆ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ವಿಚಾರವೇನೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇವೆರಡೂ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ೩) ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗೂ ಇದೆ: "ದಿವ್ಯಜ್ಯೋತಿಯು ಘನೀಕರಿಸಿದ 'ಅಖಂಡ'ದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥರಾಗಿದ್ದ ಏಳು ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಒಬ್ಬರು" (*ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ, ಭಾಗ ೨, ಪು.೨೮೧- ೮೨*) ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: "ಅದೇ ಅಖಂಡದ - ಭುವನದ ನಾಲ್ಕು ಜನರಲ್ಲಿ ಅವರೊಬ್ಬರು, ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರು." ೪) ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳಿದಂತೆ "ನರೇಂದ್ರನು ಧ್ಯಾನಿಸಿದ್ದ ಮಹಾಪುರುಷನು."

ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣದ (*೨.೭.೯, ೧೮*) ಪ್ರಕಾರ ಸಪ್ತರ್ಷಿ ಮಂಡಲವು ಸ್ವರ್ಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಪಾತಂಜಲ ಭಾಷ್ಯದ ವಾರ್ತಿಕದಲ್ಲಿ ಅದು ಭುವರ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದೆ (*೩.೨೬*). ಆದರೆ ಈ ಎರಡು ಲೋಕಗಳು ಧ್ಯಾನಿಸಿದ್ದ ಋಷಿಗಳ ನಿವಾಸ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲ. ಸನಂದನಾದಿ ಧ್ಯಾನಿಸಿದ್ದ ಋಷಿಗಳು ತಪೋಲೋಕದ ನಿವಾಸಿ

ಗಳು (ಪಾತಂಜಲ ಭಾಷ್ಯ ೩.೨೬, ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ, ೨.೭.೧೩) . 'ಬ್ರಾಹ್ಮಸ್ತಿಭೂಮಿಕಾ ಲೋಕಃ' (೩.೨೬) ಎಂದು ತಪೋಲೋಕವು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಪಾತಂಜಲ ಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಮಿಸಿರುವರೆಂದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ತರ್ಕಬದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ವಿರೋಧ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಗಾಗುವುದು? ಈ ಕುರಿತು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮಾತುಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯವೇನು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷ ಎಂದರೆ ಯಾರು?

ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಬರುವ ಮಹಾಮಾನವರನ್ನು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಎರಡು ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ - ಪಾತಂಜಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಲೀನ ಪುರುಷ ಎಂದೂ, ವೇದಾಂತವು ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷ ಎಂದೂ ವರ್ಣಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಂಖ್ಯ ದಾರ್ಶನಿಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಲೀನ ಪುರುಷರು ಪ್ರಾಕೃತಬದ್ಧರು - ಬದ್ಧಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವವರು, ಸ್ವಾತ್ಮ ವಿಷಯಕ ಜ್ಞಾನ ಇವರಿಗಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತ್ಮಾಭಿಮಾನವಶರಾಗಿ ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಗೆ ಇವರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (ಐತರೇಯ ಉಪನಿಷತ್, ೪೫). ಪಾತಂಜಲರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ಪ್ರಕೃತಿಲೀನಸ್ಯ ಉತ್ತರಾ ಬದ್ಧಕೋಟಿಃ" (ಯೋಗಸೂತ್ರ ೧.೨೪ ವ್ಯಾಸಭಾಷ್ಯ) - ಪ್ರಕೃತಿಲೀನಾವಸ್ಥೆಯಿಂದ ವಿಚ್ಛುತರಾಗಿ ಇವರು ಮತ್ತೆ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾಗುವರು. "ನರೇಂದ್ರನು ನಿತ್ಯಸಿದ್ಧನು", "ನರೇಂದ್ರನು ಉಚ್ಚಕೋಟಿ, ನಿರಾಕಾರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತವನು" ಎಂದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ವಚನವೇದ). ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಈ ಶ್ರೇಣಿಗೆ ಸೇರಿದವರಲ್ಲವೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಇಳಿಗಿಳಿದು ಬಂದ ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷ ಎಂಬ ವೇದಾಂತ ಸಮ್ಮತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾವು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು, 'ನರೇಂದ್ರನು ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವನು' ಎಂಬ ಭವಿಷ್ಯವಾಣಿಯನ್ನು ನುಡಿದಿದ್ದರು. 'ಉತ್ತರಮೀಮಾಂಸಾ' ದಲ್ಲಿ ಸಗುಣ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗುಣ - ಈ ಉಭಯ ರೀತಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಲೇ ಅಧಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುವರು, ಅರ್ಥಾತ್ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಅಧಿಕೃತರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುವಂತೆ ಇವರೇ ಅಧಿಕಾರ ಪುರುಷರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಸಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಾಧನಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಶ್ವರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ದಹರ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮೊದಲಾದ ಸಗುಣ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಯಣರಾಗಿದ್ದರು. ಫಲವಾಗಿ, ಭಗವದನುಗ್ರಹದಿಂದ ಅವರು ಅಧಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊನೆಗೆ ಕೈವಲ್ಯವನ್ನು

ಹೊಂದಿದರು.^೧ ಇದು ಉತ್ತರ ಮೀಮಾಂಸೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ. ಮತ್ತೆ ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞರೂ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಇಚ್ಛಾನುಸಾರ ಅಧಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದರು ಎಂದು 'ಬ್ರಹ್ಮವೇದ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಭವತಿ' (ಮುಂಡಕೋಪನಿಷತ್ತು, ೩.೨.೯), 'ಏತತ್ ಪಶ್ಯನ್ ಋಷಿ ವಾಮದೇವಃ ಪ್ರತಿಪದೇ ಅಹಂ ಮನುಃ ಅಭವಂ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ' (ಬೃಹ.ಉಪ., ೧.೪.೧೦) ಮುಂತಾದ ಶ್ರುತಿಗಳಿಂದಲೂ ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಬ್ರಹ್ಮವಿದರು ಸರ್ವಾತ್ಮಕ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಿಯಾಗಿಬಿಡುವರು. ಅವರಿಗಿನ್ನು ನಮ್ಮಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವವಿರುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಂದ ನಿರ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಇಂಥ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠರು ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದ ಅಧಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿರ್ದೇಶವು ಸಂಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವ ತನಕ ಅವರು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಪುನಃ ಪುನಃ ಶರೀರಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಆ ಬಳಿಕ ಪರಮಪದದಲ್ಲಿ ಲೀನರಾಗುತ್ತಾರೆ. 'ಉತ್ತರಮೀಮಾಂಸಾ' (೩.೩.೧೯) ದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ವಸಿಷ್ಠ, ಸನತ್‌ಕುಮಾರ, ಕೃಷ್ಣದ್ವೈಪಾಯನ ಮುಂತಾದ ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷರ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇದೆ.

ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷರು ವಾಸಿಸುವ ನೆಲೆ

ಇಂಥ ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷರು ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಇಚ್ಛಾಧೀನರಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಡುವೆ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವರು. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಕ್ರಮಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಸಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ, ಬ್ರಹ್ಮನ ಜೀವಿತಕಾಲದವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು, ಆತನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಪರಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನರಾಗುವ ವೇಳೆಗೆ ಈ ಕ್ರಮಮುಕ್ತರೂ ಆಗ ಆತನೊಂದಿಗೆ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗುವರು. 'ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಸಹ ತೇ ಸರ್ವೇ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೇ ಪ್ರತಿಸಂಚರೇ | ಪರಸ್ಯಾಂತೇ ಕೃತಾತ್ಮಾನಃ ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಪರಂ ಪದಮ್ ||' (ಕೂರ್ಮಪುರಾಣ, ಪೂರ್ವ ೧೨.೨೭೩) ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವಚನಗಳಿಂದ ಇದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಸಂಚರೇ ಎಂದರೆ ಮಹಾಪ್ರಳಯ. ಕೃತಾತ್ಮಾನಃ ಎಂದರೆ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಎಂದರ್ಥ. ಮುಂದಿನ ಮಾತುಗಳ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ — ಪ್ರವಿಶಂತಿ ಪರಂ ಪದಮ್. 'ಉತ್ತರಮೀಮಾಂಸಾ' ದ ೪.೩.೫ ಹಾಗೂ ೪.೪.೨೨ರ ಸೂತ್ರಭಾಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇತರ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಸ್ಮೈವ ಕಿಂಚಿದುಪಯುಧಶ್ಚಾಂಡಕಪಾಲತಃ | ವೈಕುಂಠಭುವನಂ ರಾಜ್ಯನ್ಯುಕ್ತಾಯತ್ರ ವಸಂತಿ ವೈ (ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣ, ವಿಷ್ಣುಖಂಡದ ಪುರುಷೋ

೧. 'ಜ್ಞಾನಾಂತರೇಷು ಚ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿಫಲೇಷು ಆಸಕ್ತಾಃ ಸ್ತುಃ ಮಹರ್ಷಯಃ | ತೇ ಪಶ್ಯಾತ್ ಐಶ್ವರ್ಯಕಯುದರ್ಶನೇನ ನಿರ್ವಿಣ್ಣಾಃ ಪರಮಾತ್ಮಜ್ಞಾನೇ ಪರಿನಿಷ್ಠಾಃ ಕೈವಲ್ಯಂ ಪ್ರಾಪ್ತುಃ ಇತಿ ಉಪಪದ್ಯತೇ |' (ಬೃಹ್ ಸೂತ್ರ ೩.೩.೩೨, ಶಾರೀರಕಭಾಷ್ಯ)

ತ್ರಮ ಖಂಡ ೨೨.೩೮) ಈ ವಾಕ್ಯ ಹಾಗೂ ಉತ್ತರ ಮೀಮಾಂಸ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮಮುಕ್ತ ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞರು ನಿರ್ವಾಣ ಮುಕ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಉಕ್ತ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುತ್ತ ಈ ಅವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞ ಕ್ರಮಮುಕ್ತರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣದ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳೋ ಅಂತಹವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವು ಕ್ಷಯವಾಗುವವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನೆಲೆಸುತ್ತಾರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಮಾಣವಿದೆ. ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞ ಅಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷರು ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರತ್ವವು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ 'ನ ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಃ ಉತ್ಥಾಮಂತಿ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಸನ್ ಬ್ರಹ್ಮಾ ಪೈತಿ' (ಬ್ರಹ್ಮ.ಉಪ., ೪.೪.೬) ವಾಕ್ಯವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಲೀನವಾದ ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಜ್ಞರ ಉತ್ಥಮಣ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಗತಿ ಸಂಭವಿಸದಿದ್ದರೂ ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಲಭಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನೂ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಂತೆಯೇ 'ಮುಕ್ತಾ ಯತ್ರ ವಸಂತಿ ಹಿ' ಮುಂತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರವಚನಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಇಹಲೋಕ ಆಗಮನವನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ 'ಅನ್ಯತ್ರ ಸ್ಥಿತಿವ್ಯತಿರೇಕವಿರುವುದರಿಂದ ಇಹಲೋಕ ಆಗಮನವು ಉಪಪನ್ನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅರ್ಥಾಪತ್ತಿಯುಂಟಾಗಿ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವೇ ಅವರ ವಾಸ ಸ್ಥಳ ಎಂದು ಅರ್ಥೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಮಾಣ ವೆಂದರೆ ಯೋಗಿಗಳ ಯೋಗದಿಂದ ಲಭಿಸಿದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷಪ್ರಮಾಣ. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯೋಗಪುರುಷರು ಧ್ಯಾನಮಗ್ನರಾಗಿರುವುದರ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಪಾತಂಜಲ ಯೋಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಕಾಣ ಬಹುದು.^೨ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಗಮಿಸಿರುವ ಅವರು ಸಗುಣ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞರೆಂದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿಯೂ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆದರೆ 'ಸಾಧನಾಧಿಕೇ ಫಲಾಧಿಕೈ' ಎಂಬ ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ಕ್ರಮಮುಕ್ತ ಸಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞರಿಂದ ಹಿಡಿದು ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞ ಅಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷರು ನಾನಾ ಸ್ತರಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆ ಗೊಂಡ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಉಚ್ಚಸ್ತರದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ನರ-ನಾರಾಯಣ ಋಷಿಗಳ ಪರಿಚಯ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ನರೇಂದ್ರನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ "ನೀನು ಆ ಪುರಾತನ ಋಷಿಯೇ ಹೌದು - ನರರೂಪಿ ನಾರಾಯಣ" ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಋಷಿದ್ವಯರ ಪರಿಚಯವೂ ನಮಗಿರಬೇಕು. ಬ್ರಹ್ಮನ ಪುತ್ರನಾದ ಧರ್ಮನ ಪತ್ನಿ ದಕ್ಷಸುತೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರವಾಗಿ ನರ ಹಾಗೂ ನಾರಾಯಣರೆಂಬ ಋಷಿದ್ವಯರು ಜನ್ಮತಳೆದರು. (ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ, ೨.೭; ದೇವೀ

ಭಾಗವತ, ೪.೫). ಇವರು ಬದರಿಕಾಶ್ರಮ ಹಾಗೂ ನೈಮಿಷಾರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಅಧಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದ ಬಗ್ಗೆ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರ ವರ್ಣನೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 'ಧರ್ಮಸ್ಯ... ಋಷಿವರ್ಯನಿಷೇವಿತಾಂಘ್ರಿಃ'^೩ ಬಹಳ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ. ಇದರ ಮರ್ಮ ಹೀಗಿದೆ: 'ಆ ಸನಾತನ ಪುರುಷನು ಧರ್ಮನ ಪತ್ನಿ ದಕ್ಷದುಹಿತೆಯ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶಾಂತಾತ್ಮರಾದ ಋಷಿಶ್ರೇಷ್ಠ ನರ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣರಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡರು. ಇವರು ನಾರದಾದಿ ಭಕ್ತರಿಗೆ ಆತ್ಮತತ್ತ್ವದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದರು.'^೪ ಈ ಋಷಿಗಳು ಈಗ ಕರ್ತನ ಸೇವೆಗೆ ಯುಕ್ತ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವರು.' ಇರುವುದು ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಗಮನಾರ್ಹ. ಅಧಿಕಾರ ಪುರುಷರಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಈ ರೀತಿ ಈಗಲೂ ಕರ್ಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪಾಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಈಗಲೂ ಅವರು ವಿದ್ಯಮಾನರಾಗಿರುವರೆಂದರೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ-ನಿವಾಸಿಗಳೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವುದು.

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮಾತುಗಳ ಮರ್ಮ

ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಿಗಾದ ದರ್ಶನದ ಅಪೂರ್ವ ವರ್ಣನೆ ಹೀಗಿದೆ. "ಒಂದು ದಿನ ನೋಡುತ್ತೇನೆ, ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಊರ್ಧ್ವಗಾಮಿಯಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಚಂದ್ರ, ಸೂರ್ಯ, ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸ್ಥೂಲಜಗತ್ತನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಮೊದಲು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಭಾವಜಗತ್ತನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಊರ್ಧ್ವ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಾರ್ಗದ ಇಬ್ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇವ-ದೇವಿಯರು ಕಂಡರು. ಕ್ರಮಶಃ ಮನಸ್ಸು ಆ ಜಗತ್ತಿನ ದಿಗಂತವನ್ನು ತಲುಪಿದಾಗ ಅತಿಸೂಕ್ಷ್ಮ ತೇಜೋಮಯ ತೆರೆಯೊಂದು ಖಂಡ-ಅಖಂಡ (ದ್ವೈತ-ಅದ್ವೈತ) ಭುವನಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿದ್ದು ಕಂಡಿತು. ಆ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ತೆರೆಯನ್ನು ಲಂಘಿಸಿ ಮನಸ್ಸು ಕ್ರಮೇಣ ಅದ್ವೈತ ಜಗತ್ತನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಏನೊಂದೂ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದ ದೇವ-ದೇವಿಯರ ಪ್ರವೇಶವೂ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿಯೇ ಜ್ಯೋತಿರ್ಘಟನ ರೂಪಿಗಳಾದ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳು ಗೋಚರವಾದರು. ಜ್ಞಾನ, ಸದ್ಗುಣ, ತ್ಯಾಗ-ಪ್ರೇಮಗಳಲ್ಲಿ ದೇವ-ದೇವಿಯರೂ ಅವರಿಗೆ

೩. ಧರ್ಮಸ್ಯ ದಕ್ಷದುಹಿತಯಃ ಜನಿಷ್ಠ ಮೂರ್ತ್ಯಾಂ

ನಾರಾಯಣೋ ನರ ಋಷಿಪ್ರವರಃ ಪ್ರಶಾಂತಃ |

ನೈಷ್ಕರ್ಮ್ಯಲಕ್ಷಣಮುಪಾಚ ಚಚಾರ ಕರ್ಮ

ಯೋದ್ಯಾಪಿ ಚಾಸ್ತ ಋಷಿವರ್ಯನಿಷೇವಿತಾಂಘ್ರಿಃ ||

(ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತ, ೧೭.೪.೬)

೪. 'ನಿಷ್ಕರ್ಮಭಾವಂ ಕರ್ಮಶೂನ್ಯತಾಂ ಜ್ಞಾನಯೋಗೇನ ನಿಷ್ಠಾಂ ನಿಷ್ಕಿಯಾತ್ಮಸ್ವರೂಪೇಣ ಏವ ಅವಸ್ಥಾನಮ್ ಇತಿ ಯಾವತ್'

(ಗೀತಾ, ೩.೪, ಶಂಕರಭಾಷ್ಯ)

ತುಲನೆಯಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನು? ವಿಸ್ಮಿತನಾಗಿ ಇವರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅಖಂಡ ಭೇದರಹಿತ ಸಮರಸವಾದ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಂಡಲದ ಅಂಶವೊಂದು ಘನೀಕರಿಸಿ ದಿವ್ಯಶಿಶುವಿನ ರೂಪ ತಾಳಿತು. ಆ ದೇವಶಿಶುವು^೫ ಏಳು ಋಷಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಸಾರಿ ತನ್ನ ಸುಕೋಮಲ ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಅವರನ್ನಾಲಂಗಿಸಿ ತನ್ನ ಅಮೃತವಾಣಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಸಮಾಧಿಯಿಂದೆಚ್ಚರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಶಿಶುವಿನ ಮೃದುವಾದ ಪ್ರೇಮಪೂರಿತ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ಜಾಗೃತಗೊಂಡ ಋಷಿಪರ್ಯಾಯರು ತಮ್ಮ ಅರ್ಧನಿಮೀಲಿತ ನೇತ್ರಗಳಿಂದ ಆ ಅಪೂರ್ವ ಶಿಶುವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅವರ ಮುಖ ಮಂಡಲದ ಪ್ರಸನ್ನತೆಯನ್ನು ಕಂಡಾಗ ಆ ಶಿಶುವು ಅವರಿಗೆ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪರಿಚಯವಿದ್ದ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಸಂಪದವಿರಬೇಕೆಂಬಂತೆ ತೋರಿತು. ಆನಂದಭರಿತ ಶಿಶುವು ಅವರನ್ನದ್ದೇಶಿಸಿ, 'ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನೀನೂ ನನ್ನೊಡನೆ ಬರಬೇಕು' ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿತು. ಋಷಿಯು ಮೌನವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಪ್ರೇಮಪೂರಿತ ದೃಷ್ಟಿಯು ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರೇಮಪೂರಿತ ನಯನಗಳಿಂದ ಆ ದೇವಶಿಶುವನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಸುತ್ತ ಅವರು ಮತ್ತೆ ಧ್ಯಾನದಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾದರು. ಆಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತನಾಗಿ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವರದೆ ಶರೀರ ಮನಗಳ ಅಂಶವು ಉಜ್ವಲ ಜ್ಯೋತಿಯ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿ ವಿಲೋಮಪಥದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಿಗಳಿಗಿರುವ ಅವತರಿಸಿತು. ನರೇಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡುತ್ತಲೇ, ಆ ಋಷಿಯೇ ಅವನೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು.' (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ, ಭಾಗ ೨, ಪು. ೨೮೧-೮೨)

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮನಸ್ಸು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದುದು

ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ದರ್ಶನದಲ್ಲಿ 'ಚಂದ್ರತಾರಾಮಂಡಲದ ಸ್ಥೂಲಜಗತ್'ನ್ನು ದಾಟಿಹೋಗುವ ಅವರ ಮನಸ್ಸು, ಪಾತಂಜಲದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ 'ಭುವಲೋಕ' ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣುಪುರಾಣದಲ್ಲಿನ ಹೆಸರಾಂತ ಸಪ್ತರ್ಷಿಮಂಡಲವನ್ನು ಭೇದಿಸಿತ್ತೆಂದು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ವರ್ಣಿಸಿದ 'ಏಳುಜನ ಋಷಿಗಳು' ಸಪ್ತರ್ಷಿಮಂಡಲದ ಏಳು ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಒಬ್ಬರು ಎಂದು ಗಣಿಸುವ ಕೆಲವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಬಹುದು. ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಭಾವಜಗತ್ತನ್ನೂ, ದೇವ-ದೇವಿಯರ ಜಗತ್ತಾದ ದೇವಲೋಕ-ಸ್ವರ್ಗಲೋಕವನ್ನೂ ದಾಟಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ದೇವಯಾನ ಮಾರ್ಗದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಭಗವತೀ ಶ್ರುತಿಯು 'ಸಃ ವಾಯುಲೋಕಂ, ಸಃ ವರುಣಲೋಕಂ, ಸಃ ಪ್ರಜಾಪತಿಲೋಕಂ, ಸಃ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಂ'

೫. ಆ ದೇವಶಿಶು ಸ್ವಯಂ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರೇ ಆಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದಾಗಿ 'ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ'ದ ಲೇಖಕರಾದ ಸ್ವಾಮಿ ಶಾರದಾನಂದರು ಅಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಲೇಖಕರೇ ಬೇರೊಂದು ಸಲ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದರು.

(ಕೌಶೀಕತೀ ಉಪ., ೧.೩) ಎಂದೂ, 'ದೇವಲೋಕಂ ದೇವಲೋಕಾತ್ ವೈದ್ಯುತಮ್' (ಬೃಹ. ಉಪ., ೯.೨.೧೫) ಎಂದೂ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಸಾಧಕನು ವಾಯುಲೋಕ, ವರುಣಲೋಕ, ಪ್ರಜಾಪತಿ ಲೋಕ, ವಿದ್ಯುಲ್ಲೋಕ ಮುಂತಾದ ದೇವಲೋಕಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ, ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮನಸ್ಸು ಸಮಸ್ತ ದೇವಲೋಕಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕವನ್ನು ಗಮಿಸಿತ್ತು ಎಂದೇ ಅವರ ಮಾತುಗಳ ತಾತ್ಪರ್ಯ.

ಖಂಡ-ಅಖಂಡ (ದ್ವೈತ-ಅದ್ವೈತ) ಜಗತ್ತು ಎಂಬುದರ ಅರ್ಥ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ತೇಜೋಮಯ ತೆರೆಯೊಂದು 'ದ್ವೈತ' ಮತ್ತು 'ಅದ್ವೈತ' ಜಗತ್ತುಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿತ್ತು, ಎಂದು. ಯಾವುದು ಸೋಪಾಧಿಕವೋ (ಉಪಾಧಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು), ಭೇದಯುಕ್ತವೋ ಅದೇ 'ದ್ವೈತ'. ಕರ್ಮ ಹಾಗೂ ಉಪಾಸನೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 'ನಾನು', 'ನೀನು' ಎಂಬ ಭೇದ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕರ್ಮೋಪಾಸನೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಯಾವ ಭೋಗ್ಯಲೋಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವರೋ ಅದನ್ನು 'ದ್ವೈತ ಜಗತ್ತು' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಲೋಕದಿಂದೂಡ ಗೂಡಿ ದೇವಲೋಕದವರೆಗೆ ಸಮಸ್ತ ಲೋಕಗಳೂ ದ್ವೈತ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವವು, ಏಕೆಂದರೆ ಇವು ಭೇದಜ್ಞಾನಯುಕ್ತ ಕರ್ಮ ಹಾಗೂ ಉಪಾಸನೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪವಾಗಿವೆ. 'ನಿರುಪಾಧಿಕ' ಅಂದರೆ ಭೇದರಹಿತವಾದುದೇ ಅಖಂಡ, ಅದ್ವೈತ. ಆ ನಿರಾಕಾರ ಅದ್ವೈತ ಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವನ್ನು ಯಾರು ಆತ್ಮರೂಪವಾಗಿ ಪಡೆಯುವರೋ ಅವರೂ 'ಅದ್ವೈತ'ರೇ. ಅಖಂಡ-ಅದ್ವೈತರಾದವರು ಅಂದರೆ ನಿರಾಕಾರ ನಿರುಪಾಧಿಕ ಬ್ರಹ್ಮವಿದರು ಯಾವ ಲೋಕವನ್ನು ಪಡೆಯುವರೋ ಅದನ್ನೇ 'ಅದ್ವೈತ ರಾಜ್ಯ' ಎನ್ನುವುದು. ಅಂತಹ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ಶ್ರೇಣಿಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು: ೧) ಅಖಂಡ ನಿರಾಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವನ್ನು ಅಪಹತ ಪಾಪೃತ್ವಾದಿ (ಛಾಂದೋಗ್ಯ ಉಪ. ೮.೧.೫) ಗುಣಯುಕ್ತವಾಗಿ ಪಡೆಯುವವರು. ಹಾಗೂ, ೨) ಉಪಾಧಿರಹಿತ ನಿರ್ವಿಶೇಷ ಬ್ರಹ್ಮವಸ್ತುವನ್ನು ಆತ್ಮರೂಪವಾಗಿ ಪಡೆಯುವವರು—ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಜ್ಞ ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷರು. ಈ ಎರಡು ಶ್ರೇಣಿಯ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞರೂ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಗಮಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸುವರು.

ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಉಚ್ಚತಮ ಸ್ತರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಗಮನ

“ಮನಸ್ಸು ಕ್ರಮೇಣ ಅದ್ವೈತ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು.” ಕ್ರಮೇಣ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ದ್ವೈತರಾಜ್ಯವಾದ ದೇವಲೋಕ ಸಮೂಹವನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮನಸ್ಸು ನಿರ್ವಿಶೇಷ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಜ್ಞ ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷರ ರಾಜ್ಯ-ನಿವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಡುವೆ ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಜ್ಞ ಕ್ರಮಮುಕ್ತರ ನಿವಾಸಸ್ಥಳವನ್ನು ಅದು ದಾಟಿತ್ತು, ಎಂದೇ

ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕ್ರಮಶಃ ಎಂಬ ಪದವು ಅರ್ಥಹೀನ ವಾಗುವುದು.

ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ತೆರೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ದೇವಲೋಕ-ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗಳ ನಡುವಣ ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ತೆರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬೆಳಕಿನ ತೆರೆಯ ವಿವರಣೆಯೂ ಶ್ರುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ಭಗವತೀ ಶ್ರುತಿಯಲ್ಲಿ 'ತತ್ಪುರುಷ ಅಮಾನವಃ ಸ ಏನಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಗಮಯತಿ' (ಛಾಂದೋಗ್ಯ, ೪.೧೫.೫) ಎಂದಿದೆ. ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ ದಿಂದ ಬಂದ ಒಬ್ಬ ಅಮಾನವ ಪುರುಷನು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯುವನು. ಹೇಗೆ? ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥೂಲ ಲೋಕದ ದೇವತೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಗಾಮಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯುಲ್ಲೋಕಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ ಅವ ರಿಗೆ ಹೋಗಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇವಲೋಕ ಹಾಗೂ ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದೋ ತೆರೆ-ಅನುಬಂಧಕ ಇದೆ ಯೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು. ಈ ತಡೆಯು ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ವಾದುದೆಂದು ಸ್ವದಪುರಾಣದಿಂದ ನಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದು. 'ಯಶ್ಚಾಯಂ ತೇಜಸಾಂ ರಾಶಿರ್ಜಾನೀಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಸದೃಶಃ..' (ಸ್ಕಂದ ಪುರಾಣ, ವಿಷ್ಣುಖಂಡ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಖಂಡ -೨೨-೩೧) ... "ಹೇ ರಾಜನ್, ಅವರೆದುರಿನ ಪ್ರಕಾಶವು ಕೋಟಿಚಂದ್ರರ ಸಮಾನ... ತೇಜೋರಾಶಿಯನ್ನು ಬ್ರಹ್ಮನ ನಿವಾಸದ ಜ್ಯೋತಿ ಯೆಂದು ತಿಳಿ." ಹೀಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮಾತುಗಳಿಂದ, ಅವರ ಮನಸ್ಸು ದೇವಲೋಕಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ಜ್ಯೋತಿರ್ಮಯ ತೆರೆಯನ್ನೂ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಿ ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಮುಕ್ತರ ನಿವಾಸಸ್ಥಾನ ವಾದ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಸ್ತರವನ್ನೂ ಮೀರಿ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮ ಅಧಿ ಕಾರ ಪುರುಷರ ನಿವಾಸವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಅದ್ವೈತ ಭುವನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲಮೂರ್ತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರನ್ನುತ್ತಾರೆ, "ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾದುದು ಏನೂ, ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ." ಈ ನುಡಿಗಳು ಯುಕ್ತಿಸಂಗತವಾಗಿವೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ, ನಿರ್ವಿಶೇಷ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಅವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ದರ್ಶಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಸ್ಥೂಲ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನೊಡಗೊಂಡಿರ ಬೇಕು; ಸ್ಥೂಲ ಉಪಾಧಿಗಳಿರುವುದು ಅಲ್ಲಿ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಮೇಲೆ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯವಾಗುವುದು ಸಂಭವವಿಲ್ಲದೆ, ಈಶ್ವರೇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಯತ್ಕಿಂಚಿತ್ ಉಪಾಧಿ ಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಅವರ ಅಸ್ತಿತ್ವವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸ್ಥೂಲ ಉಪಾಧಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಬಿಡುವುದು ಈ ಪುರು ಷರ ಇಚ್ಛೆ — 'ಏವಮಪಿ ಉಪನ್ಯಾಸಾತ್ ಪೂರ್ವಭಾವಾತ್ ಅವಿರೋಧಂ ಬಾದರಾಯಣಃ, ಸಂಕಲ್ಪಾ ದೇವತಾ ತು ತತ್ ಶ್ರುತೇಃ' (ಉತ್ತರಮೀಮಾಂಸಾ, ೪.೪.೭-೮). ಆದ್ದರಿಂದ

ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಮೊದಲಿಗೆ ಸ್ಥೂಲವಾದದ್ದೇನನ್ನೂ ಕಾಣದಿದ್ದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಬಳಿಕ ಘನೀಕರಿಸಿದ ದಿವ್ಯ ಜ್ಯೋತಿ ಮೂರ್ತಿಗಳಾದ ಏಳು ಮಂದಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಋಷಿಗಳು ಧ್ಯಾನ ಮಗ್ನರಾಗಿ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡದ್ದು ಅಸಂಭವವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ಮಾತುಗಳು ಉಳಿದ ಭಾಗವೂ ಸ್ಪಷ್ಟವೇ. ಅವರ ಅತೀಂದ್ರಿಯ ಉಪಲಬ್ಧ ಜನಿತ ಈ ಮಾತು ಗಳಿಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿಯವರು ಅತಿ ಉಚ್ಚಸ್ತರದ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮಜ್ಞರಾದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಪುರುಷರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತದೆ; ಮೂರ್ತರೂಪ ದೇವತೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಅವ ರನ್ನು ತಮ್ಮ ಲೀಲಾಸಹಚರರಾಗಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದರು.

'ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಹಾಗು ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬರು' - ತಾತ್ಪರ್ಯ

"ಅದ್ವೈತ ಜಗತ್ತಿನ ದಿವ್ಯ ಜ್ಯೋತಿರ್ಘನ ರೂಪಿ ಸಮಾಧಿಸ್ಥ ಸಪ್ತ ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ನರೇಂದ್ರನು ಒಬ್ಬನು" ಹಾಗು "ಅದ್ವೈತ ಜಗತ್ತಿನ ನಾಲ್ಕು ಜನರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ; ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳಲ್ಲೊಬ್ಬ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆ" (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ) ಮೇಲಿನ ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ವೈತ ಲೋಕದ ಅರ್ಥಾತ್ ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞ ಅಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷರ ನಿವಾಸಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಏಳು ಜನ ಧ್ಯಾನಮಗ್ನ ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಉತ್ತರ ಮೀಮಾಂಸ'ದಲ್ಲಿ (೪.೩.೬) ಅಪ್ರತೀಕಾವಲಂಬನೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯಿದೆ - ಯಾರು ಪ್ರತೀಕ ವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಉಪಾಸನೆಯನ್ನುವರೋ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಾರರು. ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ಶಾಸ್ತ್ರದ 'ಇಂಗಿತ ಕರ್ಮಾಧಿಕರಣ'ದಲ್ಲಿ (೧.೩.೪) ಹೀಗೆ ನಿರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ: "ಯಾರು ಪ್ರಣವ (ಓಂಕಾರ) ಪ್ರತೀಕವನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮೋಪಾಸನೆಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರೋ ಅವರು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವರು ಹಾಗೂ ಕ್ರಮಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು;^೬ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಪ್ರತೀಕವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದೆ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದಂತಹವರು ಉತ್ಕರ್ಮಿಸದೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬ್ರಾಹ್ಮೀಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವರು 'ನ ತಸ್ಯ ಪ್ರಾಣಾಃ ಉತ್ಕರ್ಮಯಂತಿ' (ಬೃಹದಾರಣ್ಯಕ ಉಪ., ೪.೪.೬). ಆದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿ ಪದವನ್ನು ಪಡೆದವರು ಅಧಿಕಾರಪದದ ದೀರ್ಘಪ್ರಾರಬ್ಧವು ಕ್ಷಯವಾಗುವ ತನಕ ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಎಂಬುದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಅದ್ವೈತ ರಾಜ್ಯ'ದ ಏಳು ಮಂದಿ ಋಷಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕಾರದ ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞರ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೇಳಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದು

೬. 'ತ್ರಿಮಾತ್ರೇಣ ಓಂಕಾರೇಣ ಆಲಂಬನೇನ ಪರಮಾತ್ಮಾನಮ್ ಅಭಿಧ್ಯಾಯತಃ ಫಲಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕಪ್ರಾಪ್ತಿಃ, ಕ್ರಮೇಣ ಚ ಸಮ್ಯಕ್ ಜ್ಞಾನೋತ್ಪತ್ತಿಃ ಇತಿ ಕ್ರಮಮುಕ್ತಭಿಪ್ರಾಯಮ್ ಏತದ್ ಭವಿಷ್ಯತಿ' ಇತ್ಯಾದಿ. (ಬೃಹದಾರಣ್ಯ, ೧.೩.೧೩, ಶಾರೀರಕಭಾಷ್ಯ)

ಬರುತ್ತದೆ. ಇವರುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ² ಅಪ್ರತೀಕಾವ ಲಂಬನೆಯ ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯ ಅನುಗಾಮಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಮೂವರು ಪ್ರಣವ ಪ್ರತೀಕಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ನಿರ್ಗುಣ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೆಯ ಪಥವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಕ್ರಮಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮವಿದರು. ನಿರ್ಗುಣಬ್ರಹ್ಮವಿದರಾಗಿ 'ಸಾಧನೋತ್ಕರ್ಷೇ ಫಲೋತ್ಕರ್ಷಃ' ಎಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ಅಖಂಡ-ಅದ್ವೈತ-ಧಾಮ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಸಪ್ತರ್ಷಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಎರಡು ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಪರ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ನಾರಾಯಣ ಋಷಿಯ ಅವತಾರ

ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ನರೇಂದ್ರನನ್ನುದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, "ನೀನು ಅದೇ ಪುರಾತನ ಋಷಿ ನರರೂಪ ನಾರಾಯಣನೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ, ಪ್ರಭು" (ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾಪ್ರಸಂಗ) —

2. ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತು 'ಪೂರ್ವಾಭ್ಯಾಸೇನ ತೇನ್ಯವ ಹ್ರಿಯತೇ ಹೃವಶೋಪಿ ಸಃ' (ಗೀತಾ: ೬.೪೪) ಇತ್ಯಾದಿ ಭಗವಂತನ ನುಡಿಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರು ಪ್ರತೀಕಾವ ಲಂಬನೆಯಿಂದ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದ ಯಾವ ವರ್ಣನೆಯೂ ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಅಪ್ರತೀಕಾವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವರೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇದನ್ನು ನಾವು ಎರಡು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ೧) ನಾರಾಯಣ - ಅರ್ಥಾತ್ ಪುರಾಣಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿಬಂದ ಆ ನರಋಷಿ ನೀನು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. (೨) ನೀನು ಅದೇ ಪುರಾತನ ಋಷಿ ನಾರಾಯಣನೇ ಈಗ ನರರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೀಯೆ, ಎಂದು. ಆದರೆ ಒಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಎರಡು ಸ್ವರೂಪಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ "ನಾರಾಯಣ, ನೀನು ನನಗಾಗಿ ದೇಹಧಾರಣೆ ಮಾಡಿರುವೆ." ನರೇಂದ್ರನೇ ನಾರಾಯಣ ಎಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಂದೇಹವೂ ಮೂಡುವುದಿಲ್ಲ. 'ಸಂದಿಗ್ಧೀತು ವಾಕ್ಯಶೇಷಾತ್ - ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಕೊನೆಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಗಳ ಅನುಸಾರ ವಾಗಿಯೇ ಮೊದಲ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಆಗ ನರೇಂದ್ರನೇ ನಾರಾಯಣ ಋಷಿಯ ಅವತಾರ ಎಂಬುದು ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದರು ಬ್ರಹ್ಮ ಲೋಕ ನಿವಾಸಿ ಆಧಿಕಾರಿಕ ಪುರುಷನಾದ ನಾರಾಯಣ ಋಷಿ; ಪರಮೇಶ್ವರನ ಯೋಗಬಲದಿಂದ ಲೋಕಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವತರಿಸಿರುವರು ಎಂಬುದು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರ ನುಡಿಗಳಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವ ವಿಹಾರ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ಸ್ ಅ್ಯಂಡ್ ಟೂರ್ಸ್

ವಿದೇಶಿ ಪ್ರವಾಸ ಲಿಯಾಯತಿ ದರದಲ್ಲ

10 ದಿನಗಳ ಜೋರ್ಡಾನ್, ಇಸ್ರೇಲ್ ಮತ್ತು ಕೇಜಿಪ್ಪ್ ಪ್ರವಾಸ

10 ದಿನಗಳ ಜೈನಾ, ಹಾಂಕಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಕಾವ್ ಪ್ರವಾಸ

6 ದಿನಗಳ ಶ್ರೀಲಂಕಾ ಪ್ರವಾಸ

7 ದಿನಗಳ ಸಿಂಗಾಪುರ ಮತ್ತು ಮಲೇಶಿಯ ಪ್ರವಾಸ

5 ದಿನಗಳ ಬಾಲ್ಯ ಪ್ರವಾಸ

11 ದಿನಗಳ ಸಿಂಗಾಪುರ, ಮಲೇಶಿಯ ಮತ್ತು ಥೈಲ್ಯಾಂಡ್ ಪ್ರವಾಸ

7 ದಿನಗಳ ಜಪಾನ್ ಪ್ರವಾಸ

ಜಾನ್ ಪೋರ್ಟ್
ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ

18 ದಿನಗಳ ಯುಕೆ ಮತ್ತು ಯುರೋಪ್ ಪ್ರವಾಸ

ನಂ. 114, 4ನೇ ಮಹಡಿ, ಲಾಲ್ ಬಾಗ್ ಫೋರ್ಟ್ ರಸ್ತೆ, ಮಿನರ್ವ ಸರ್ಕಲ್, ಬೆಂಗಳೂರು - 560004
ದೂರವಾಣಿ: 080-40916012 • ಮೊಬೈಲ್: 9844166555 • www.vishwavihartours.com